

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XIII. Statuimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

electione inter pauperes legata distribuatur, quod non possint hoc mandatum, seu fidei commissum per alios exequi; cum censeatur electa industria, & discretio eorum. Secus autem, si ipsemet testator certos pauperes, aut pias communitates, seu Ecclesias nominauit, quibus legata dari debeant.

CAPITVLVM XIII.

Statuimus.

PARAPHRASIS.

Sicut à Sede Apostolica mandatum sit, vt in certo loco inquisitionem instituat, vel aliud peragat, atque propter malitiam & potentiam eius, contra quem inquiri debet, aut fautorum eiusdem, eo loco securè exequi nequeat, tum alium locum commodum & securum ad executionem eligere potest: ne alioquin malitosè impedire volens ex fraude sita commodum reportet. Idemque agendum, si alia rationalis causa subsit, ob quam in loco designato executio mandati perfici nequeat; ne alioquin mandatum Apostolicum impediri, aut nimis differri contingat.

SUMMARIVM.

1. Locus iudicij debet primò esse idoneus, hoc est, non longè distans à partibus atque personis, à quibus inquisitio capienda. Secundo, securus, ad quem tui partes, Aduocatus & testes accedere possint. Tertiò, honestus, vt iudicium non fiat in lupanari, tabernà, &c.
2. Si locus in fauorem partium designatus est pro iudicio ab inferiore Ordinario, cum consensu communi partium, potest iudicium ad alium locum prorogari, modo is subiectus sit deleganti, vel accedat consensus eius iudicis, qui iurisdictioni præest.
3. Absque consensu partium non potest alium locum deligere iudex delegatus, si non procul absit Ordinarius, vel aliunde periculum in mora non sit.

Qvod Bonifacius VIII. tradidit in c. statutū. 11. de resc. in 6. §. in nullo; Iudicē, cui commissum est, vt causam in certo loco cognoscat, absq; partium consensu non posse aliū locum eligere: id in hoc c. ab eodem Bonifacio limitatur. Nisi vel ob malitiā aduersarij, vel quamcunq; aliam causam delegatus Papæ impediatur in loco sibi constituto procedere, tunc alium idoneum & securum eligere posse.

NOTANDVM I. Propter necessitatem aliqua permittuntur, quæ alioquin secundum ius concessa non sunt: cum necessitas legi non subiaceat, c. 2. de obseru. ieiunij.

NOTANDVM II. Circa locum iudicij duplex consideratio esse debet: Prima, vt idoneus sit: videl. non longè distans à partibus, atque personis, à quibus iurisdictioni capienda est: ne ob itineris longitudinem sumptus magni fieri debeant, arg. cit. c. statutum, §. cum autem, & l. cum post, 26. C. de appellat. Deinde, vt sit securus locus, ad quem partes, itēq; Aduocati, ac testes sine periculo accedere possint, c. accedens, 4. Vt lite non contestata, c. ex parte, 47. de appellat. Altera consideratio; vt locus in quo iudicium peragitur, honestus sit, non in taberna, aut lupanari, ait Aneharanus hic.

QVÆRIT Gl. hic ver, Apostolica sede. Si ab inferiore Ordinario causa committatur in certo loco tractanda, & ibi non possit, num in alio comodo & honesto tractare licitum sit. Respondeo & dico I. Si locus in fauorem partium (vt plerūque fieri solet) designatus sit, possant partes communi consensu iurisdictionem ad alium locum prorogare, dummodò deleganti subiectus sit, vel accedat consensus eius Iudicis, qui iurisdictioni præest, vt docet Abb. in c. P. & G. n. 12. extra eod. tit.

Dico II. Absque partium consensu Iudex delegatus non potest alium locum deligere. Quia si impedimentum incidat, quò minus in loco designato processus institui queat, plerumque Ordinarius delegans, v. g. Episcopus consuli poterit. Ita Gl. cit. Si tamen is longè absit, vel ob aliam causam periculum in mora sit, vt causa diutius differri non possit,

possit, arbitror, quod delegatus quilibet, spectata qualitate causæ, aliisque circumstantiis, ad alium locum partes citare non prohibeatur. Cum enim hoc casu eadem ratio necessitatis, & cuiusdam æquitatis, militet in delegato Episcopi v. g. quæ in delegato Papæ, idem ius censei debet.

CAPITVLVM XIV.

Si à subdelegato.

PARAPHRASIS.

Papa Titio causam delegat: is subdelegat Caiō referuatā sibi sententiā, vel executione: Cum autem Caius partem citasset, ea exceptionem proposuit, quod non teneatur coram ipso respondere; eod quod Papa delegans mortuus fuerit, antequam causa vel à delegato, vel subdelegato cœpta esset. Sed Caius reiecta exceptione, procedere volebat: Tum pars ad appellationem confugit. Quæritur ergo, ad quem appellare debeat. Respondet Bonifac. VIII. Quod ad primum delegantem: Si enim pars litigans appellaret ad delegatum, esset contraria sibi ipsi, quia appellando fateretur delegatum iurisdictione præditum esse, quod tamen antea excipiendo contra eundem negarat. Quare idem quoque dicendum in alijs omnibus casibus, quibus delegatus negatur iurisdictionem habere, quod non ad ipsum, sed ad primum delegantem appellari debeat.

SUMMARIUM.

Si Reo negante iurisdictionem delegati, subdelegatus pro delegato pronunciet, appellandum est ad primum delegantem.

NOTANDVM I. Etiam ipse Iudex subdelegatus, si negetur ipsi iurisdictione, de hac causa cognoscere potest: præterquam si ut suspectus recusetur, sicuti dixi in c. si contra, 4. hoc lib. & tit.

NOTANDVM II. Tametsi ordinariè appellatio à subdelegato fiat ad subdelegatam,

si quippiam de iurisdictione sibi referuatam, c. super quæstionum, 27. §. porrò, extrà, eod. & c. si delegatus, 7. hoc lib. & tit. excipi tamen debet, si Reo inficiante iurisdictionem delegati, subdelegatus pro delegato pronunciet, tum si à sententia ista appelletur, ad primum delegantem appellandum erit. Porrò causas, ob quas iurisdictione delegato negari potest, recenset Gl. hic, ver. in alijs casibus, Videt. si dicatur subdelegatum tempore rescripti excommunicatum, aut aliàs subdelegationis incapacem; aut commissionem ab eo reuocatum, &c.

Quærit hinc Gl. ver. processum: Si postquam delegatus causam subdelegauit, morietur primus delegans ante partium citationem, num perpetuata sit iurisdictione, an extincta. Et ipsa respondet; Perpetuatam esse: Cum enim subdelegare iurisdictionis actus sit, sequitur causam non esse integram, sed cœptam. Sed contrarium est verum, quod docui in c. licet, 30. extrà, hoc tit. & satis colligitur ex textu, ver. antequam in aliquo processum.

CAPITVLVM VLT.

Hac constitutione.

PARAPHRASIS.

Statuit Bonifac. VIII. vt Conseruatores, qui à Sede Apostolica concedi solent, vt ab iniurijs ac violentijs manifestis tueantur, deputari non possint, nisi Episcopi, aut Superiores eorum, vel Abbates, vel qui dignitatem, seu personatum in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata obtinent. Neque conseruatorem aliquis habere possit eum, cui ipsemet Conseruator datus fuit. Sed neque aliquis conseruatorem habeat, qui sub ipsius iurisdictione, dominio, vel districtu Ecclesiastico, aut temporali existit: Excipiuntur tamen Reges, ac Regnantes, si ipsis Conseruator datus sit, qui in temporalibus subiectus.

SUMMARIUM.

1. Conseruator iudex delegatus est, differt tamen in aliquibus ab alijs delegatis.
2. Relic.